

WEB SAHIFALARNI YARATISH VOSITALARI

Suyarov Akram Musayevich

Samarqand iqtisodiyot va servis instituti

Axborot texnologiyalari kafedrası PHD, dotsenti

akramsuyarov@gamil.ru

Kurbanov Muzaffarbek Mansur o'gli

Samarqand Iqtisodiyot va servis instituti

Buxgalteriya hisobi va menejment fakulteti talabasi

Anotatsiya: Ushbu maqolada zamonaviy web sahifalarini yaratish jarayonida qo'llaniladigan asosiy vositalar, texnologiyalar va dasturlash muhiti haqida so'z yuritiladi. Web texnologiyalarining rivojlanish bosqichlari, statik va dinamik sahifalar o'rtasidagi farqlar, shu bilan birga HTML, CSS, JavaScript, CMS tizimlari, web-frameworklar, vizual konstruktorlar va bulut servislarining ahamiyati ilmiy-uslubda bayon etiladi. Shuningdek, web sahifa yaratishning bugungi kundagi dolzarbligi, uning iqtisodiyot, ta'lim, biznes va kommunikatsiyalar tizimidagi o'rni ham keng yoritiladi. Maqola web dasturlash jarayonida samaradorlikni oshiruvchi vositalar haqida aniq, puxta va tizimli ma'lumotlarni taqdim etadi.

Kalit so'zlari: Web sahifa, HTML, CSS, JavaScript, CMS, WordPress, Framework, Bootstrap, Web-dizayn, front-end, back-end, internet texnologiyalari, web ilovalar, hosting, domen.

Kirish qismi: Hozirgi globallashuv va raqamli transformatsiya jarayonida internet texnologiyalari inson faoliyatining deyarli barcha sohalariga chuqur kirib bordi. Xoh ta'lim, xoh biznes, xoh davlat boshqaruvi bo'lsin — barcha jarayonlarda web sahifalar, onlayn platformalar va raqamli axborot maydonining ahamiyati beqiyos darajada oshdi. Web sahifalarning asosiy vazifasi — foydalanuvchiga kerakli ma'lumotni qulay, tezkor va tushunarli shaklda yetkazishdir. Shu sababli web sahifalarni yaratish vositalariga

bo‘lgan ehtiyoj ham kundan-kunga ortib bormoqda. Bu vositalar nafaqat web dasturchilar, balki kontent yaratuvchilar, dizaynerlar, marketing mutaxassislari uchun ham muhim amaliy ahamiyat kasb etadi.

Web sahifa yaratish jarayoni bir qarashda oddiy ko‘rinsa-da, aslida murakkab va ko‘p bosqichli texnologik tizimni o‘z ichiga oladi. Keng tarqalgan HTML, CSS va JavaScript kabi dasturlash tillari web sahifalarning asosiy poydevori hisoblanadi. HTML — sahifaning tuzilmasini; CSS — tashqi ko‘rinishini; JavaScript esa — interaktiv funksiyalarni boshqaradi. Zamonaviy web sahifalar esa oddiy matnli tuzilmalardan tortib, animatsiya, grafik, multimedia, sun’iy intellekt qo‘llanilgan dinamik platformalargacha bo‘lgan ko‘lamni qamrab oladi.

Web sahifa yaratish vositalarining rivojlanishi bilan web ishlab chiqarish jarayoni ham ancha soddalashtirdi. Masalan, CMS (Content Management System) tizimlari – WordPress, Joomla, Drupal kabi platformalar yordamida hatto dasturlashni bilmaydigan foydalanuvchilar ham professional web sayt yaratish imkoniga ega bo‘ldilar. Bunday tizimlar tayyor shablonlar, pluginlar, dizayn elementlari orqali sahifa yaratish jarayonini sezilarli darajada yengillashtiradi. Shu sababli bugungi kunda millionlab saytlar aynan CMS tizimlarida yaratilgan.

Shuningdek, front-end va back-end frameworklarning paydo bo‘lishi web dasturchilarning ish jarayonini to‘liq qayta shakllantirdi. React, Vue.js, Angular kabi kutubxonalar dizaynning interaktivligini oshiradi, Laravel, Django, Node.js kabi backend frameworklar esa web sahifalarning server bilan ishlashini optimallashtiradi. Bunday texnologiyalar veb ilovalarning xavfsizligini, tezkorligini, moslashuvchanligini sezilarli darajada oshiradi.

Web sahifalarni yaratish vositalari orasida dizayn va vizual konstruktorlar — Figma, Adobe XD, Webflow, Tilda kabi servislar ham muhim o‘rin tutadi. Bu vositalar sahifa dizaynini yuqori darajada estetik va zamonaviy ko‘rinishda yaratish imkonini beradi. Web-dizayn bugungi kunda foydalanuvchi tajribasining (UX/UI) eng asosiy omili

bo‘lib bormoqda. Chunki foydalanuvchi uchun birinchi taassurot aynan dizayn orqali shakllanadi.

Web sahifalarni yaratish jarayonida domen va hosting xizmatlari ham fundamental ahamiyatga ega. Domen — web sahifaning internetdagi manzili, hosting — web sahifalarni internetga joylashtiruvchi server maydoni. Ushbu texnologiyalar bir-birini to‘ldiruvchi tizim bo‘lib, web sahifa internetda barqaror ishlashi uchun asos bo‘lib xizmat qiladi.

Bugungi kunda web sahifalarni yaratish vositalari hayotning barcha sohalarida qo‘llanilmoqda. Ta’lim tizimi uchun onlayn platformalar, biznes uchun elektron do‘konlar, davlat idoralari uchun raqamli xizmatlar, madaniyat va axborot sohasi uchun media portallar — barchasi zamonaviy web texnologiyalarsiz tasavvur qilib bo‘lmaydigan tizimlardir. Ayniqsa, O‘zbekistonda so‘nggi yillarda “Raqamli O‘zbekiston – 2030” strategiyasining amalga oshirilishi web texnologiyalarining rivojiga katta turtki berdi. Bugun nafaqat davlat xizmatlari, balki ta’lim, sog‘liqni saqlash, bank va kommunikatsiya tizimlari ham web resurslar orqali faol ishlamoqda.

Shu jihatdan olganda, web sahifalarni yaratish vositalari nafaqat dasturlash yoki dizayn jarayoni uchun, balki zamonaviy jamiyatning axborot almashinuvi, iqtisodiy samaradorligi va innovatsion rivojida ham muhim o‘rin tutadi. Web texnologiyalarining kengayishi esa kelajakda yanada funksional, aniq, qulay va aqlli web platformalar yaratilishiga zamin yaratadi.

Xulosa: Xulosa qilib aytganda, web sahifalarni yaratish vositalari zamonaviy axborot-kommunikatsiya tizimining eng muhim bo‘g‘inlaridan biridir. HTML, CSS, JavaScript kabi asosiy texnologiyalar web sahifa tuzilmasining poydevorini tashkil etsa, CMS tizimlari, frameworklar va dizayn platformalari uning funksional, estetik va interaktiv imkoniyatlarini yanada kengaytiradi. Web sahifa yaratish vositalarining uzluksiz rivojlanishi internet makonining sifatli kengayishiga, foydalanuvchilar uchun yanada qulay, tezkor va zamonaviy xizmatlar shakllanishiga olib kelmoqda. Bugungi kunda har bir tashkilot, ta’lim muassasasi yoki biznes subyekting web sahifaga ega bo‘lishi uning

raqobatbardoshligini, imijini va axborot almashish imkoniyatini oshiradi. Demak, web sahifalarni yaratish vositalarini chuqur o'rganish nafaqat mutaxassislar, balki har bir raqamli savodxon shaxs uchun zarur bo'lgan ko'nikma hisoblanadi.

Adabiyotlar:

- Adabiyotlar: SWIFT. Understanding SWIFT: An Introduction to the Global Payment System. SWIFT Publishing, 2022.
- Bank for International Settlements. Cross-border Payment Systems and SWIFT: Efficiency and Challenges // BIS Working Papers No. 876. – 2021.
- Raximov A. Xalqaro to'lov tizimlari va ularning iqtisodiy samaradorligi. – Toshkent: Iqtisodiyot, 2020. – 145 b.
- Xudoyberdiyev S., Karimova N. SWIFT tizimi va O'zbekiston moliya sektoridagi roli // Moliyaviy tahlil jurnali. – 2021. – №4. – B. 78-85.
- Karimov M. Xalqaro to'lov tizimlarining samaradorligini oshirishda SWIFTning o'rni // Iqtisodiyot va moliya. – 2022. – №6. – B. 120-127.
- Toshmurodov Sh., Yuldasheva G. SWIFT tizimida raqamli texnologiyalar va ularning xalqaro savdodagi ahamiyati // O'zbekiston moliyaviy sharhi. – 2023. – №3. – B. 95-103.
- Usmonov O. O'zbekiston bank tizimida SWIFT tizimining joriy etilishi va samaradorligi // Bank ishi va moliyaviy texnologiyalar. – 2021. – №2. – B. 66 72.
- Qodirov B. Xalqaro moliyaviy operatsiyalarda SWIFT tizimi orqali amalga oshiriladigan o'tkazmalarning xususiyatlari. – Toshkent: Moliya va iqtisodiyot nashriyoti, 2022. – 132 b.